

JENOM GESTA NESTAČÍ?

Kázání ze soboty 24.3.2018 – br. Marek Jonczy

Čtení před kázáním: Jan 18,1-12; 18,25-27

I. Úvod

Tak jak se vám žije přátelé v té naší České zemi? Dle statistik to vypadá dobře. Životní úroveň i HDP nám stoupá. Nezaměstnanost je na rekordně nejnižších číslech. V některých odvětvích je zaměstnanců dokonce nedostatek. Zejména pražské nemovitosti dosahují astronomických výšin, a pořád je dost těch, kteří kupují. A přesto tady něco skřípe. Jakoby by nám ruku v ruce s růstem blahobytu rostla také podivná chiméra neutěšené společenskopolitické situace. Náměstí se plní nespokojenými občany a společnost je rozdělená od hradu až po sociální síť.

Je to docela paradox. Zatímco bychom si v roce 2018 měli na náměstích všichni společně se svíčkami v ruce připomínat tragické události našich dějin, tak jen znechuceně přihlížíme tomu, jak se dveře dalším tragédiím pomalu otevírají, nebo se už možná otevřely. Z úst nejvýše postavených, kteří by měli napětí mírnit, slyšíme zlehčování minulosti, lži, povyšování a aroganci.

A uprostřed toho dění stojí někde každý z nás a určitě si klade otázku, zda má vůbec smysl v takové atmosféře ještě bojovat za nějaké vyšší principy, pravdu a lásku. Pojmy, ze kterých se stávají spíše sprostá slova, jenž se dnes, už přestávají nosit. Několik z nás se zmůže, alespoň na pár gest, když si někde zanádá, své rozhořčení vypíše na sociálních sítích, nebo jde svůj vzdor vyjádřit na demonstraci, kde zazvoní klíči, nebo zamává papírovým pendrekem nad hlavou. Kde ale bude naše místo, až půjde skutečně do tuhého?

II. Dějinný kontext příběhu

Blíží se Velikonoce a nám se v popředí opět vynořuje jeden z neznámějších příběhů lidských dějin. Vzpomínáte? I tady nám to společensky pěkně vřelo. Vládnoucí římská garnitura se vůči židovskému náboženskému cítění chovala velmi necitlivě a nespokojenost obyvatel postupně vzrůstala do té míry, až vyústila v roce 66 v první židovskou válku.

A do této atmosféry se najednou vlomilo světlo naděje. V Galilei se objevil ten, jenž byl písmem předpovězen jako Mesiáš – zachránce. Říkali mu Ježíš. Uzdravoval, dělal zázraky, kázal něco o nové zemi, lásce, pravdě a naději. Přicházely k němu stovky možná i tisíce lidí, aby jej poslouchali a následovali. Jako správný učitel tehdejší doby se obklopil dvanácti nejbližšími spolupracovníky, kteří jej na jeho cestě doprovázeli a v jeho misi mu měli být nápomocni.

III. Kdo byl Šimon Petr?

Již z úvodního čteného textu jste určitě postřehli, že centrem našeho přemýšlení dnes bude jeden z těchto učedníků – Šimon, později známý jako Petr. Musím přiznat, že jsem si k této biblické postavě musel hledat cestu. Pro svojí vznětlivou a zbrklou povahu pro mě Petr nepatřil úplně mezi favority. Z počátku na mě působil docela podlézavě, a tak trochu namachrovaně. Při zběžném čtení jsem spíše nabýval pocit, že jeho unáhlená a velká gesta

příběhu spíše škodí. A především, byl to zrádce. Nejdříve se pořád jen vytahoval, a nakonec zapřel toho, o kterém tvrdil, že jej má na prvním místě.

Jaký je ale skutečnější Petrův obraz? Sledujme chvíli jeho život v širším kontextu. Zjména pak, na pozadí našeho dnešního čteného textu.

Petr byl povoláním rybář. Zřejmě prostý a neucený člověk, spíše praktik, který byl zvyklý tvrdě pracovat. K Ježíši jej přivedl jeho bratr Ondřej. Ten byl osobním setkáním s Ježíšem velice zasažen.

Svůj silný zážitek interpretoval Šimonovi zřejmě tak silně a věrohodně, že i Petr neváhal a vydal se o Mesiáši přesvědčit na vlastní oči.

Budeme-li vycházet z toho, že jména v bibli mají především objasňovat charakter postav, pak v případě Šimona lze říci, že i přes svoji zbrkllost a vznětlivost dokázal zřejmě také naslouchat. Šimon totiž v překladu znamená ten, který naslouchá. Snad i díky svému otci Janovi od malička naslouchal vyprávěním a stejně jako ostatní židé s napětím očekával příchod zachránce národa.

V horlivosti jemu vlastní, a tedy zřejmě bez mrknutí oka, bez promyšlení důsledků, okamžitě přijal Ježíšovu výzvu a spolu s Ondřejem se přidal k učedníkům. Z naslouchajícího se tak během chvíle stal jednající. Voják odhodlaný vyměnit prut za meč a pustit se do odboje proti Římu. V tomto kontextu nám už jeho horlivost nezní tak negativně, co říkáte?

Petr, milovník velkých gest, musel být nadšen i z toho, jak jej přijal samotný Ježíš. Stejně jako starověký bojovník, který jde do války získal hned i nové jméno. Ježíš ho pojmenoval Petr – neboli Skála. Myslím, že taková přezdívka by potěšila každého chlapa. Z pasivního rybáře Šimona se najednou stal významný spolupracovník někoho, kdo bude jistě měnit dějiny Izraele.

Z dalších příběhů, které nám Bible o Petrovi nabízí lze odvodit, že svojí novou roli vzal velmi vážně. Dokonce se stal jakýmsi mluvčím celé party kolem Ježíše, kterou zřejmě také organizačně vedl. V evangeliích je často jmenován jako první učedník. Byl to zřejmě také dobrý motivátor a člověk, který měl pro strach uděláno. Vzpomeňme například na jeho odvážný skutek, kdy se z lodi vrhl do moře a zkoušel chodit po vodě. Určitě byl také velmi zvidavý. Snažil se být u všech důležitých momentů Ježíšovy cesty. A velice dobře fungoval i jako osobní Ježíšova stráž. Měl dobrý přehled a často Ježíše upozorňoval na bezpečnostní rizika.

IV. Zatčení v Getsemane

Na základě důkladnější Petrovi charakteristiky, již asi lépe dokážeme pochopit onen, jak první pohled, zbrklý a unáhlený čin v Getsemanské zahradě. Petr dělal jenom to, o čem byl přesvědčen, že dělat musí. Ve své horlivosti jenom vyhodnotil, že jako první Ježíšův muž, skála a ochránce musí zasáhnout. Proto tasil meč a napadl jednoho z těch, kteří přišli Ježíše zatknout. Petr prostě nebyl žádné ořezávátko. Naopak, byl oddaným Ježíšovým učedníkem, připraveným svého mistra chránit vlastním tělem.

V. Zbabělé Petrovo zapření?

Jak si ale pak vysvětlit onen zbabělý Petrův zkrat o chvíli později, kdy svého Mistra zapřel? Dříve než se pustíme do rychlých a zřejmých soudů, zkusme chvíli zapřemýšlet nad tím, co se po dramatické situaci v zahradě dělo dál. (Jan 18,15 dále) Zatímco všichni ostatní

učedníci se vytratilí, Petr se spolu s „jiným učedníkem“ vydal na docela nebezpečnou sledovačku. Ve stínu noci, mezi aktivizovanými římskými hlídkami, se on a jiný učedník vydali za odvedeným Ježíšem. Dorazili dokonce až do veleknězova domu, kde se zřejmě díky konexím onoho nejmenovaného učedníka dostali dovnitř na nádvoří, kde byl Ježíš prozatím v poutech uvězněn. Nato, že před chvílí vysoce postavenému sluhovi tohoto domu utál Petr ucho, měl docela kuráž.

A přesto právě tady nastal onen bod zlomu. Třikrát Petr zapřel, že byl Ježíšovým učedníkem. Co běželo v tu chvíli Petrovi hlavou, v textu popsáno není. Lze si však snadno domyslet, že nebojácný, sebevědomý a sebejistý Petr dostal najednou jednoduše strach. Možná i proto, že měl čas si během sledovací akce uvědomit, co se tady vlastně stalo, a že v tuto chvíli už jde skutečně o život. Tři a půl let se možná na podobnou situaci připravoval. Možná i on sám počítal s tím, že se jednou něco takového může stát. To, čemu chtěl na začátku sám čelit, jej nakonec srazilo na kolena.

VI. Závěr

Měl-li jsem chuť Petra někdy kritizovat, tak právě tady moje odhodlání končí. Jsem přesvědčen, že bych byl spíše v té skupině, která už dávno prchla a Ježíše opustila. Uvědomím-li si všechny okolnosti, tak se vlastně ani neodvážím Petrovi jeho momentální slabost, jakkoliv vyčítat. Vlastně mu rozumím.

Navic Petřův příběh ještě zdaleka nekončí. Jeho zaváhání, jej nezlomilo. Zatímco Jidáš svou zradu neunesl a vzal si život, Petr se z té své dokázal poučit. Stejnou chybu již nikdy neopakoval. Oddanost Ježíši a jeho věci i jeho nakonec stála mučednickou smrt.

Vždy jsem obdivoval a budu obdivovat všechny podobné Petry, a to nejen ty biblické. Vždy budu mít v úctě všechny, kteří byli ochotni za lepší vidinu světa a vyšší principy, jít přímo mezi vlky.

Líbí se mi, že Ježíš Petrovu, horlivost, zbrkllost, ony velká gesta, která měl Petr tak rád, nikdy neodsoudil. Naopak, bral Petra takového, jaký byl. Dokonce jej považoval za výjimečného. Jenom Šimon se měl stát skálou, která právě, díky své horlivosti, později dokázala tak výrazně pokračovat v Ježíšových cestách a šířit evangelium do celého tehdejšího světa.

A tak se i já v závěru svého zamýšlení ptám. Budou nám stačit naše velká gesta a pokřikování za pravdu a lásku, až budou karty rozdány a skutečně půjde do tuhého?

Ježíš po nás chce, abychom jej následovali, až na kříž. Počítá dokonce i s našimi občasnými selháními. Neodsuzuje je, dokážeme-li se z nich poučit. Touží po tom, abychom k velkým gestům, která můžou být snadná, dokázali přidat také činy.

Petr žil Ježíšovým příběhem. V dobro a lásku, kterou Ježíš šířil bezmezně věřil. Na vlastní oči viděl, co Ježíš a jeho učení probouzí v ostatních lidech. Nefalšovaného dobra se mohl přímo dotýkat.

To vše v něm probouzelo touhu a víru po něčem lepším, co sám chtěl okusit a za co stálo bojovat.

A tak se modlím za to, abychom k velkým a často potřebným gestům dokázali přidávat i skutečné odhodlání a činy, které budou měnit nás i naše okolí.

Budeme zpívat píseň, která hovoří o tom, že když chceš něco změnit, musíš začít tím, že

se podíváš do zrcadla a řekneš si: Jestli chci opravdu něco kolem sebe změnit, pak musím začít nejdříve u sebe. Jedině tak můžu začít dělat svět lepším, stejně tak jako Petr, Ježíš, nebo všichni ti hrdinové našich českých dějin. Nezapomínejme na ně, zvláště v takových časech, jaké prožíváme dnes.

Amen